

FN måste ta med psykisk ohälsa i sina nya mål.

FN på väg att utesluta en halv miljard människor

Sjukvård. I FN:s nya utvecklingsmål saknas specifikt fokus på psykisk sjukdom. Det är oacceptabelt då nära en halv miljard drabbas av dessa allvarliga sjukdomstillstånd. Nu måste Sverige agera, skriver Svenskt nätverk för psykisk hälsa i världen.

Anders Wahlberg m fl, Psykologförbundet

Fler debattartiklar av författaren

Publicerad: 28 oktober 2014 kl 05:30

FN formulerade år 2000 åtta millenniemål som ett löfte från världens ledare om en bättre värld för alla. Dessa har bidragit till omfattande framsteg i utvecklingen. Om några månader kommer FN:s nya globala utvecklingsmål att upprättas för en motsvarande tidsperiod av femton år. De föreslagna målen rör hälsa, utbildning, näring, jämlikhet, rättssäkerhet, social integration och ekonomisk utveckling. Specifika mål diskuteras gällande kroppslig men inte psykisk hälsa. Det här är oacceptabelt.

Psykiska sjukdomar och beroende tillstånd drabbar 450 miljoner av världens befolkning och deras anhöriga. Sjukdomarna ger stort lidande samt är största orsak till nedsatt livskvalitet och arbetsfunktion hos människor världen över. De humanitära förlusterna det innebär är enorma.

Nära en miljon människor dör årligen i självmord. Bland unga är det en av de vanligaste dödsorsakerna. Livslängden av patienter med psykisk ohälsa är betydligt kortare. Psykisk sjukdom ökar risken att insjukna i bland annat HIV, cancer, hjärtsjukdom och diabetes. Psykisk sjukdom under graviditet ökar risk för både mödradödsfall samt underutveckling och psykisk sjukdom hos barnen som föds. Det här är bara exempel på det stora lidandet som psykisk sjukdom kan leda till. Att det dessutom ger funktionsbortfall som kostar världen omkring 12 triljoner euro per år gör inte saken bättre. Världen har inte råd med dessa konsekvenser.

Det är en myt att psykiatrisk behandling – med läkemedel, psykologisk behandling eller psykosociala insatser - fungerar sämre än den för kroppslig sjukdom. Effekten av behandling vid exempelvis manodepressiv sjukdom är till och med större än den av hjärtsvikt eller öroninflammation. Trots det når vård inte ut till människor med psykisk sjukdom, inte ens i utvecklade länder som Sverige. Resurserna till vård och forskning är betydligt lägre motsvarande sjukdomsördan. I låg- och mellaninkomstländerna förblir 90 procent av patienter helt utan behandling. Dessutom används i många länder fortfarande omänskliga och tortyrliknande metoder. Mänskliga rättigheter kränks. Patienter göms och glöms.

Varför år 2014 är sjukdomar som drabbar vårt mest avancerade organ – hjärnan – fortfarande oprioriterade? En orsak tror vi är stigma och diskriminering. Patienter och dess anhöriga skäms, man söker fel hos sig själv och ser inte psykiska besvär som sjukdom. Och ändå drabbas så många människor av dessa vanliga sjukdomar.

Så länge sjukdomar som utgår från de 100 miljarder nervcellerna i hjärnan inte ses som lika kroppsliga måste ett specifikt fokus på psykisk hälsa finnas med.

Sverige har alltid haft ett starkt emotionellt band till FN. Vi har bland annat varit en av initiativtagarna till konventionen om barns rättigheter. Nu är det dags igen att höja vår röst. FN: Glöm inte den psykiska hälsan i de nya utvecklingsmålen - det finns ingen hälsa utan psykisk hälsa!

Fotnot: *Undertecknarna företräder det nybildade Svenskt Nätverk för Psykisk Hälsa i Världen.*

Anders Wahlberg, ordförande Psykologförbundet

Danuta Wasserman, president European Psychiatric Association

Kerstin Nilsson, ordförande i Svenska Läkaresällskapet

Lena Flyckt, ordförande Svenska Psykiatriska Föreningen

Martin Schalling, ordförande Psykiatrifonden

Ämnen i artikeln

FN Folkhälsoarbete Psykiatri Psykisk ohälsa

Relaterade artiklar

14 oktober

Wikström, gör inte om Hägglunds misstag

Johan Sjölander

9 oktober

Driv på arbetet med att förbättra den psykisk hälsan

Rickard Bracken

8 oktober

MP offrar barnen för S-märkt betongpolitik

Susanne Nyman Furugård m fl

1 oktober

Ungas ohälsa beror inte på föräldradagarna

1 oktober

Sluta diskriminera äldre - rädda liv

Susanne Rolfner Suvanto m fl